

III. Országos középiskolai kutatás intézményvezetők és szaktanárok körében

A kutatás célja: A FISZ által évente megrendezett országos középiskolai intézményvezetői és szaktanári kutatás célja kettős: egyrészt általános képet kíván rajzolni az oktatásban zajló változásokkal kapcsolatos véleményekről, valamint a tájékozottság mértékéről. Ezen kívül minden évben szerepelnek a kérdőíven olyan új témák, melyek az adott évben különös mértékben foglalkoztathatják a közvéleményt. A kutatás nem leplezett célja, hogy a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) a saját munkájával kapcsolatos elégedettséget is mérje, így kapva segítséget a pedagógusoktól, hogy milyen tevékenységgel támogathatná még a tanárok munkáját.

A kutatás módszere: A pedagógusok szabad döntésük alapján vettek részt a kutatásban a középiskolákba eljuttatott kérdőívek név nélküli kitöltésével és visszaküldésével.

A kutatás témakörei: kétszintű érettségi, oktatásügy, bolognai folyamat, közélet, tájékozódás, informatika az oktatásban, Internet használat, tájékozódás, szervezetek és információszolgáltatók, nyelvtudás.

A mintavétel ideje: 2005. november-december

Résztvevők:

317 érettségit adó középiskola

2286 pedagógus

A mintáról:

A kutatásban résztvevő pedagógusok 70 százaléka nő, 30 százalékuk férfi, 12 százalékuk Budapesti, 88 százalékuk vidéki.

A tanítással eltöltött évek száma szerint a résztvevők megoszlása:

Tanítással töltött évek száma	Résztvevők megoszlása
1-5	20%
6-10	18%
11-15	15%
16-20	12%
21-25	12%
26-30	12%
31-35	8%
36-40	3%

Beosztás szerint a kitöltők megoszlása:

Beosztás	Résztvevők megoszlása
Igazgató	2%
Igazgató-helyettes	7%
Továbbtanulásért felelős szaktanár	1%
Osztályfőnökök	54 %
Szaktanár	36 %

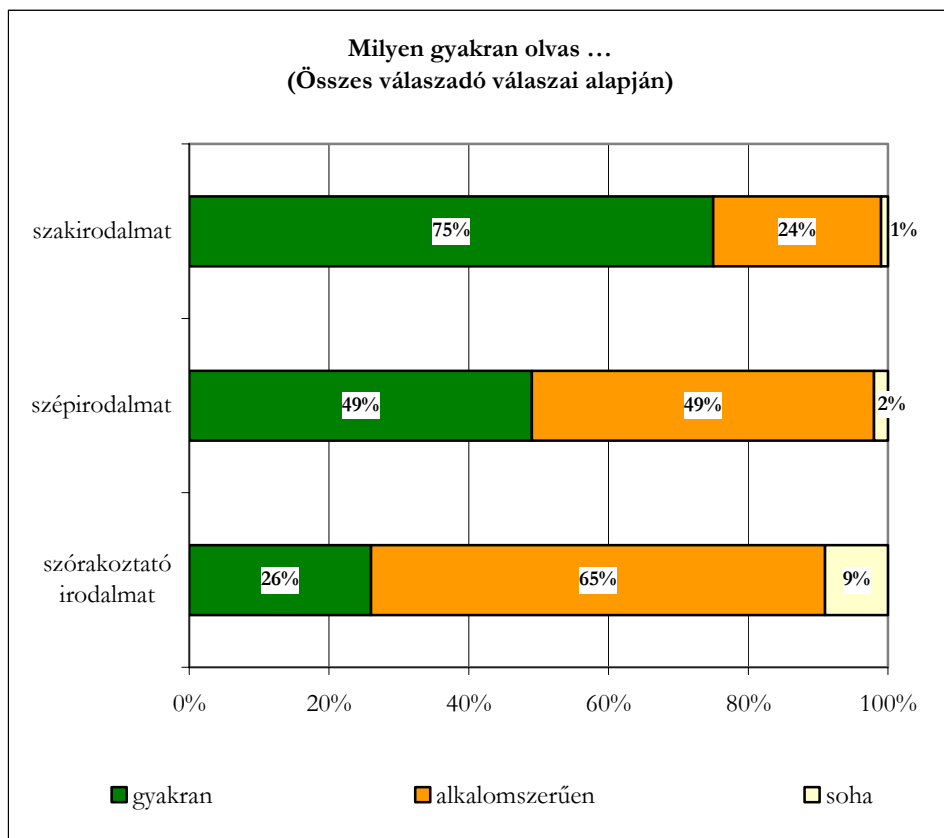
A középiskolai pedagógusokat kulturális szokásairól: szakirodalmi, szépirodalmi, és szórakoztató könyvekről; mozi, színház és opera előadások, kiállítások, koncertek, látogatásáról kérdeztük.

Szórakozás helyett szakirodalmat olvasnak

Az olvasási szokásokkal kapcsolatban a megkérdezett tanárok fele-fele arányban nyilatkozták azt, hogy gyakran, vagy alkalmyszerűen olvasnak. Túlnyomó többségük – háromnegyedük - szakirodalmat olvas leggyakrabban, míg szépirodalmat csupán 49 százalékuk vesz a kezébe. Szórakoztató irodalmat a megkérdezettek körülbelül egyharmada olvas gyakran, de 65 százalékuk csak alkalmyszerűen, 10 százalékuk pedig soha. A szakirodalom nyomon követése, gyakori olvasása, úgy tűnik az igazgatói poszt velejárója, az iskolaigazgatók kiugró mértékben, mintegy 88 százalékban preferálják a szakirodalmat.

Figyelemre méltó jelenség, hogy olvasási szokásokban jelentősebb eltérések mutatkoznak női-férfi megoszlásban. A nők 56, a férfiak 30 százaléka olvas gyakran szépirodalmat. A férfiak 5 százaléka viszont soha nem vesz elő szépirodalmi könyvet, míg ez az arány a nők körében csak 1 százalék. A szépirodalmat gyakran olvasók között a magyar nyelv és irodalomtanárok kiemelkedően nagy arányban szerepelnek (93%). Csupán 7%-uk nyilatkozik úgy, hogy alkalmyszerűen olvas szépirodalmat és nincs közöttük olyan, aki sohasem veszi kezébe. A reáltárgyakat tanító pedagógusok több mint fele csak alkalmyszerűen, a műszaki és az informatikai tárgyakat tanítók 4-4 százaléka sohasem olvas szépirodalmat. Szakirodalmat viszont leggyakrabban a társadalomtudományi tantárgyakat (90%), a földrajzot (83%) és az informatikát (80%) oktatók olvasnak.

A legkevesebben szórakoztató irodalmi könyveket olvasnak. Az összes megkérdezett 26 százaléka olvas gyakran szórakoztató irodalmat, 65 százalékuk alkalmyszerűen, 9 százalékuk pedig soha. A fizika (13%) és a gazdasági tárgyakat (11%) oktató pedagógusok között az átlagtól magasabb azok aránya, akik sohasem olvasnak szórakoztató irodalmat.

Nagy klasszikusok a filmek toplistáján

A megkérdezettek kedvenc magyar és külföldi filmjeinek preferált listáján általában előnyben részesítik a nagy klasszikusokat a mai alkotásokhoz képest. Különösen szembetűnő ez a külföldi filmek listáján, ahol sorrendben *A holt költők társasága* (1,7%), az *Esőember* (1,6%), és a *Hair* (1,4%) vezet. A nehéz, komoly emberi és szociális problémákat boncolgató filmeket a *Gyűrűk ura trilógia* (1,4%), a *Ben Hur* (1,2%), és a *Forrest Gump* (1,2%) követi. A megkérdezettek előnyben részesítették a best seller könyvek alapján készült filmeket, mint az *Előljátsz*-t (0,9%), a *Bűszkeség és balítélet* (0,7%) vagy a *Száll a kakukk fészke*-t (0,8 %).

A magyar filmek preferált listáján a két nagy klasszikus, a *Tanu* (8,6%), és az *Indul a bakterház* (6,2%) után az *Üvegigris* ragadta meg a megkérdezettek mintegy 5 százalékát. Az új generációs magyar filmek, mint a *Magyar vándor* (2,5%), a *Kontroll* (2,5%) és a *Valami Amerika* (2,1%) szintén nagy érdeklődésre tettek szert a tanárok körében. A nyilatkozatok alapján kedvencek közé tartoznak a kötelező vagy ajánlott olvasmányok alapján készült filmek, például az *Aranyember* vagy az *Abigél*. Az új és régi magyar filmek esetében biztosan nem készülésének időpontja döntött, hiszen ugyanannyi szavazatot kapott a *Csinibaba*, *A tizedes meg a többiek* és a *Szerelem* is.

A válaszadók nem előre megadott listáról választhattak, hanem szabadon írhatták be kedvenc filmcímeiket. A kérdőívet kitöltő pedagógusok több mint 30 százaléka nem jelölt meg kedvenc filmet. A válaszadók egy kedvencet jelölhettek meg, és így összesen 180 különböző magyar film címe és 472 külföldi szerepel a kedvencek listáján. Ezzel magyarázható, hogy a listavezetőknél is viszonylag alacsony százalék olvasható.

	Kedvenc magyar film	35% nem válaszolt	Kedvenc külföldi film	38% nem válaszolt
1	A tanú	8,6%	Holt költők társasága	1,7%

2	Indul a bakterház	6,2%	Esőember	1,6%
3	Üvegtigris	4,9%	Hair	1,4%
4	Magyar Vándor	2,5%	A gyűrűk ura	1,4%
5	Kontroll	2,5%	Ben Hur	1,2%
6	Valami Amerika	2,1%	Forrest Gump	1,2%
7	Körhinta	1,9%	A rettenthetetlen	1,0%
8	Sorstalanság	1,8%	Elfújta a szél	0,9%
9	Sose halunk meg	1,7%	Gladiátor	0,9%
10	A napfény íze	1,6%	Az élet szép	0,9%
11	Egri csillagok	1,6%	Száll a kakukk fészkére	0,8%
12	Abigél	1,6%	Távol Afrikától	0,8%
13	Csinibaba	1,4%	Schindler listája	0,8%
14	Hippolyt a lakáj	1,3%	Volt egyszer egy Vadnyugat	0,7%
15	A miniszter félrelép	1,3%	Napfivér, Holdnővér	0,7%
16	Meseautó	1,0%	Angyalok városa	0,7%
17	Honfoglalás	0,9%	Angol beteg	0,7%
18	Aranyember	0,9%	Titanic	0,7%
19	A tizedes meg a többiek	0,9%	Csillagok Háborúja	0,7%
20	Szindbád; Csapd le, csacsi!	0,8%	Casablanca; Büszkeség és balítélet	0,7%

A tanárok kötelezőket olvasnak szívesen

A pedagógusok abszolút kedvence az *Egri csillagok* (5,1%), ezt *Márai: A gyertyák csonkig égnek* műve követi (3,1%), majd az *Abigél* (2,8%) és az *Aranyember* (2,5%). A kedvenc magyar könyvek listáján nagy számban fordulnak elő iskolai kötelező olvasmányok, nagyjából azt lehet mondani, hogy a 20-as toplistában előforduló olvasmányok ötven százaléka az iskolában tanított kötelezők közül kerül ki, mint *Az ember tragédiája*, a *Légy jó mindhalálig*, az *Édes Anna* vagy a *Pál utcai fiúk*.

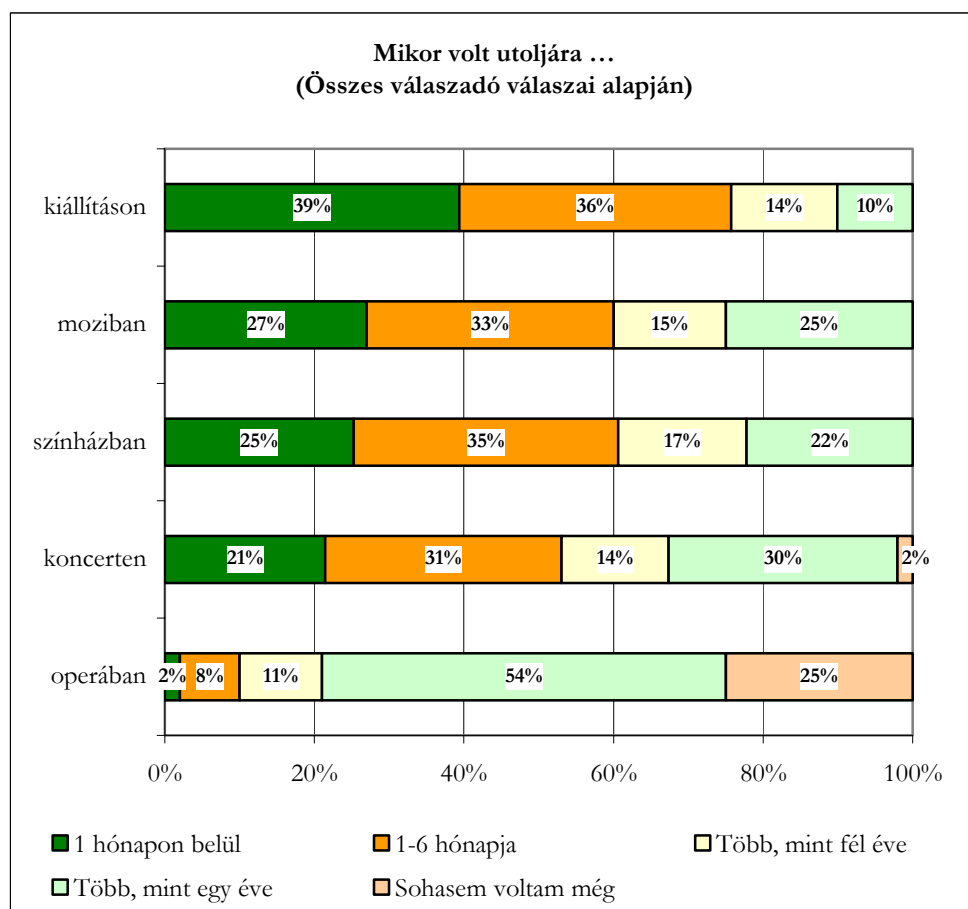
A külföldi könyvek közül az elsőszámú kedvenc a *Száz év magány* (4,3%), a második a *Mester és Margarita* (3%), a harmadik legnépszerűbb pedig az *1984* (1,8%). A felsoroltakon kívül Ken Follett *Katedrális*a kapott még kétszázaléknyi szavazatot, ezen túl 1-1 százaléknyi nyilatkozat érkezett a különböző külföldi könyvekre. A listán vegyesen találhatunk példákat bármely műfaj és korszak alkotásai közül. Említésre méltó például a *Quo Vadis*, a *Zabhegyező*, de a Harry Potter könyvek vagy a *Da Vinci-kód* is.

A válaszadók nem előre megadott listáról választhattak, hanem szabadon írhatták be kedvenc könyvcímeiket. A kérdőívet kitöltő pedagógusok több mint 30 százaléka nem jelölt meg kedvenc könyvet. A válaszadók egy kedvencet jelölhettek meg, és így összesen 368 különböző magyar könyv címe és 429 külföldi szerepel a kedvencek listáján. Ezzel magyarázható, hogy a listavezetőknél is viszonylag alacsony százalék olvasható.

	Kedvenc magyar könyv	38% nem válaszolt	Kedvenc külföldi könyv	36% nem válaszolt
1	Egri csillagok	5,1%	Száz év magány	4,3%
2	A gyertyák csonkig égnek	3,1%	Mester és Margarita	3,0%
3	Abigél	2,8%	1984	1,8%
4	Aranyember	2,5%	Katedrális	1,5%
5	Sorstalanság	1,7%	A kis herceg	1,4%
6	Ajtók	1,7%	Anna Karenina	1,3%
7	Iskola a határon	1,6%	Bűn és bűnhődés	1,2%

8	Tüskevár	1,5%	Büszkeség és balítélet	1,2%
9	Apák könyve	1,5%	A Gyűrűk Ura	1,2%
10	A Pál utcai fiúk	1,4%	A Da Vinci-kód	1,2%
11	Für Elise	1,0%	Quo Vadis?	1,1%
12	A kőszívű ember fiai	1,0%	A rózsza neve	1,1%
13	Utas és holdvilág	0,8%	Nyomorultak	0,9%
14	Légy jó mindhalálig	0,8%	Vörös és fekete	0,9%
15	Jadviga párnája	0,8%	Háború és béke	0,9%
16	Iszony	0,8%	A Diadalív árnyékában	0,8%
17	Füveskönyv	0,8%	Zabhegyező	0,8%
18	Indul a bakterház	0,7%	Az alkimista	0,8%
19	Az ember tragédiája	0,7%	Jane Eyre	0,7%
20	A funtineli boszorkány	0,7%	Harry Potter	0,7%
21	Egy magyar nábob	0,5%	Az édentől keletre	0,7%
22	Aranykoporsó	0,5%	Akiért a harang szól	0,7%

Szívesebben mennek kiállításra, mint moziba

Az összes megkérdezettnek 39 százaléka járt egy hónapon belül kiállításon, további 36 százaléka pedig fél éven belül, közel egyharmaduk egy éven belül. Az igazgatói poszt úgy tűnik, gyakori kiállítás-látogatást von maga után, 69 százaléka egy hónapon belül járt kiállításon, közel 20 százaléka pedig fél éven belül.

A válaszadók 25 százaléka több mint egy éve, 15 százalékuk több, mint fél éve nem volt moziban. Körülbelül ugyanannyian, 30-30 százalékban voltak fél éven, illetve egy hónapon belül. A budapestiek 43 százaléka egy hónapon belül járt moziban, míg a vidékieknek csupán egynegyede.

Színházba is az igazgatók járnak a leggyakrabban, több, mint egyharmaduk egy hónapon belül látott színházi előadást, és csupán 8 százalék nyilatkozta, hogy több, mint egy éve nem volt színházban. A nők és férfiak színházlátogatási szokásait vizsgálva szignifikáns eltéréseket találunk. A nők közel egyharmada járt színházban az elmúlt egy hónapban, míg a férfiaknál ez az arány csupán 17 százalék. A budapestiek gyakrabban járnak színházba, mint a vidékiek, 36 százalékuk egy hónapon belül látott valamilyen darabot, míg vidéken ez csupán 23 százalék.

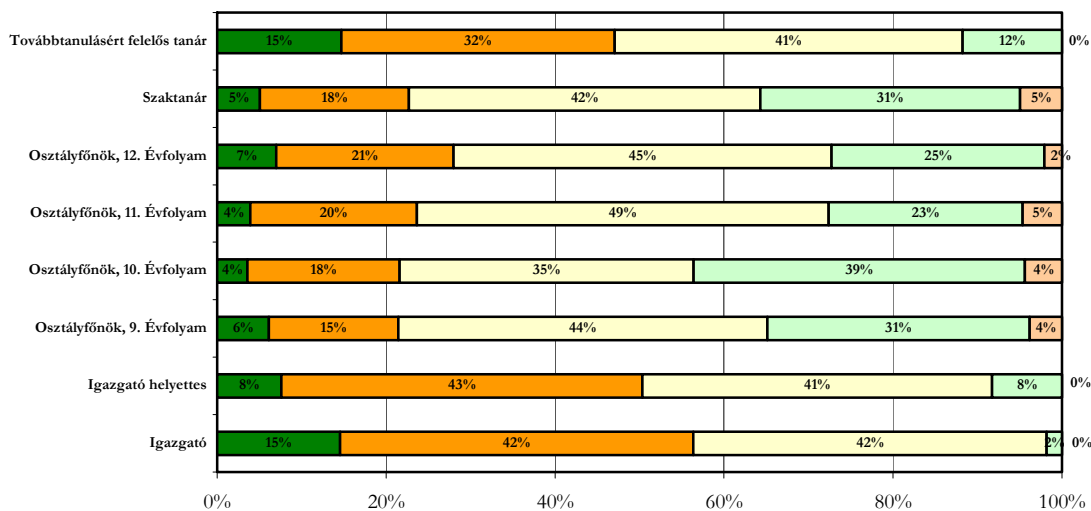
A legkevésbé az opera-látogatás tartozik a kedvenc időtöltések közé. Meglepően nagy, 25 százalék azok aránya, akik még soha nem voltak operában. A megkérdezettek 2 százaléka egy hónapon belül, 8 százalékuk fél éven belül, 11 százalékuk egy éven belül, 54 százalékuk pedig több, mint egy éve volt utoljára operában. A vidékiek jóval ritkábban mennek operába, mint a budapestiek: egyharmaduk még soha nem járt operában, míg Budapesten ez az arány csak 13 százalék.

II. A bolognai folyamat

Mennyire részletesen van tisztában a bolognai folyamat lépcsőivel, a magyar felsőoktatási rendszerben várható változásokkal?

A bolognai folyamat lépcsőivel, vagyis a magyar felsőoktatási rendszerben várható változásokkal érthető módon leginkább az igazgatók, és a továbbtanulásért felelős tanárok vannak tisztában. 15-15%-ban nyilatkozták, hogy teljes mértékben tisztában vannak a változásokkal, és körülbelül 38%-uk jártas a témában, de nem látják tisztán a jövőképet. Nagy vonalakban az igazgató helyettesek (43%) is tisztában vannak a változásokkal ugyancsak jövőkép hiányában. A gimnáziumi osztályfőnökök és szaktanárok között magas azok aránya (kb. 30%), akik alig vagy egyáltalán nem ismerik a változásokat. Nők és férfiak ebben a tekintetben nem különböznek, ahogy nem tapasztalható szignifikáns eltérés a vidékiek és budapestiek között sem. Az összes megkérdezettnek csupán 5% van teljesen tisztában a változásokkal, 42%-uk nem ismeri a részleteket, 20%-uk nem látja hatását a jövőre nézve, és 34%-uk alig vagy egyáltalán nem ismeri azokat.

Mennyire részletesen van tisztában a bolognai folyamat lépcsőivel, a magyar felsőoktatási rendszerben várható változásokkal?

- Teljesen tisztában vagyok a változásokkal
- Jártas vagyok a témában, de nem látom tisztán a jövőre...
- A legfontosabb lépésekkel tisztában vagyok, de a részletek..
- Hallottam a folyamatról, de nem ismerem
- Nem hallottam róla

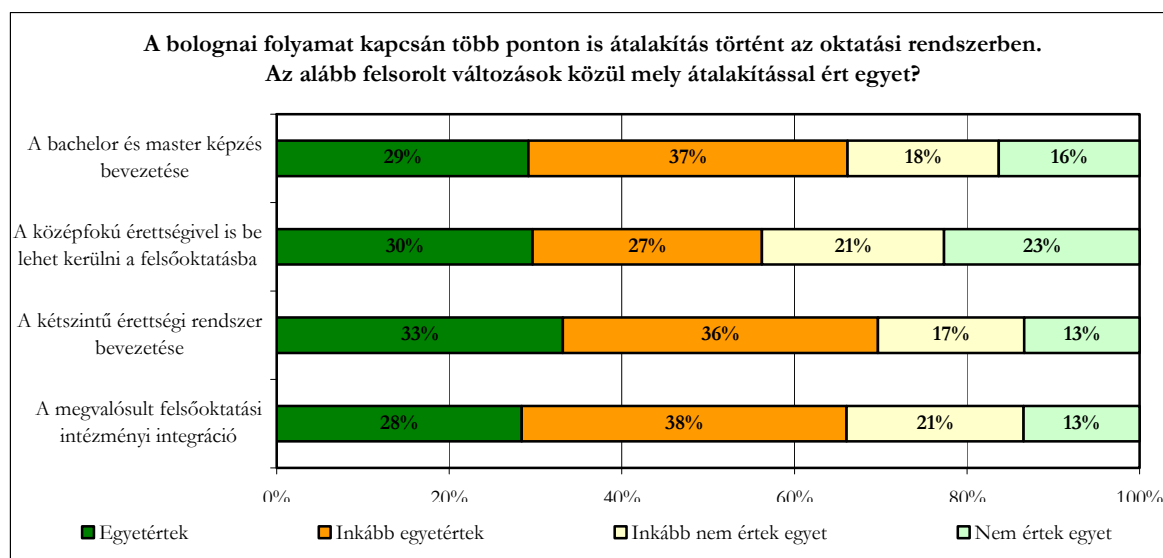
A bolognai folyamat kapcsán több ponton is átalakítás történt az oktatási rendszerben. Az alább felsorolt változások közül mely átalakítással ért egyet?

A megvalósult felsőoktatási intézményi integrációval egyetértett az összes megkérdezett 28%-a, további 40% értett vele részben egyet, 34% viszont egyáltalán vagy részben nem értett egyet vele. Körülbelül ugyanez az arány olvasható a nők és férfiak, vidékiek és budapestiek válaszaiban is. Legnagyobb mértékben az igazgatók (37%), igazgatóhelyettesek (36%), és a továbbtanulásért felelős tanárok (38%) értettek egyet az integrációval.

A kétszintű érettségi rendszer bevezetésével az összes megkérdezett 33%-a értett egyet, és igen magas (36%) azok aránya is, akik részben értenek egyet. Egyharmaduk egyáltalán nem vagy részben nem ért egyet a rendszerrel. A szaktanárokon, és az osztályfőnökökön kívül jelentős a rendszerrel kapcsolatos lojalitás. Az igazgatók kiugró mértékben támogatják a változást, 57%-uk teljes mértékben egyetért vele, 39%-uk pedig inkább egyetért. Csupán 2-2% azok aránya, akik egyáltalán nem vagy részben nem értettek egyet.

Azzal, hogy középszintű érettségivel is be lehet kerülni a felsőoktatásba, a megkérdezettek egyharmada értett teljes mértékben egyet, 27%-uk csak részben, 44%-uk viszont egyáltalán nem vagy inkább nem értett egyet. Ebben a kérdéskörben nincsenek szignifikáns eltérések beosztások szerint. Nem tapasztalható jelentős különbség a nők és férfiak, illetve a vidékiek és budapestiek között sem.

A bachelor és masters képzés bevezetése az összes megkérdezett egyharmadának teljes mértékű támogatását élvezte, és azok aránya is nagy, akik részben egyetértenek (47%). A megkérdezettek 18%-a részben nem, 16%-a pedig egyáltalán nem értett egyet. Az igazgatók (43%), és a továbbtanulásért felelős tanárok (39%) értettek egyet legnagyobb mértékben a képzés bevezetésével, legkevésbé pedig az osztályfőnökök (átlagosan 45%).

Csatlakozva az Európai Unióhoz, a magyar felsőoktatás is részesévé válik a nemzetközi mezőnynek, így az Európai Felsőoktatási Térnek is. Hogyan ítéli meg az Európai és a Magyar Felsőoktatási Tér felsőoktatás intézményeit?

Általánosságban elmondva a megkérdezettek sokkal jobb színben látták az EFT (Európai Felsőoktatási Tér) intézményeit, mint az MFT (Magyar Felsőoktatási Tér) intézményeit. Nők és férfiak, vidékiek és budapestiek között nem található jelentős eltérés, habár úgy tűnik, hogy a budapestiek kicsit bizakodóbbak a Felsőoktatási Tér intézményeinek hatékonyságával kapcsolatban. Tanári beosztások alapján minden kérdés esetében az igazgatók, igazgatóhelyettesek, és továbbtanulásért felelős tanárok látszanak a leglojálisabbnak.

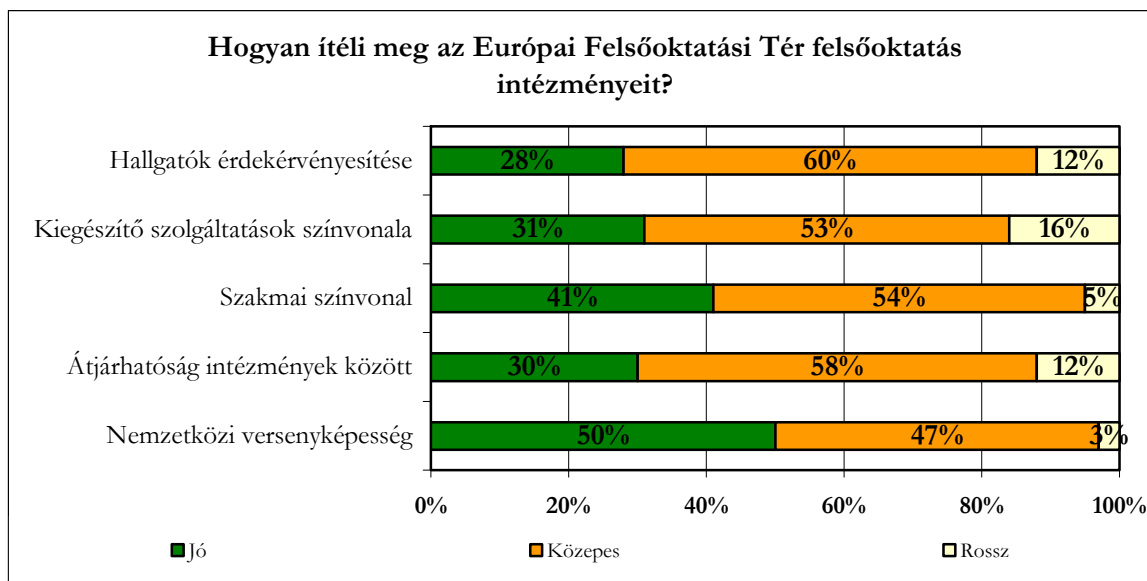
Nemzetközi versenyképesség szintjén a megkérdezettek fele jónak, 47%-a pedig közepesnek értékelte az EFT-t, míg az MFT-t 39% értékelte jónak. Jelentős, hogy rossznak értékelte a válaszadók 9%-a az MFT-t, míg az EFT erre 3%-nyi szavazatot kapott.

Az intézmények közötti átjárhatóság tekintetében jóval nagyobb eltérést tapasztalhatunk. Az EFT átjárhatóságát jónak értékelte a megkérdezettek egyharmada, míg az MFT ugyanerre csak 15%-nyi szavazatot kapott. Az EFT-t ebben a tekintetben a válaszadók 12%-a értékelte rossznak, magyar tekintetben ez 23%.

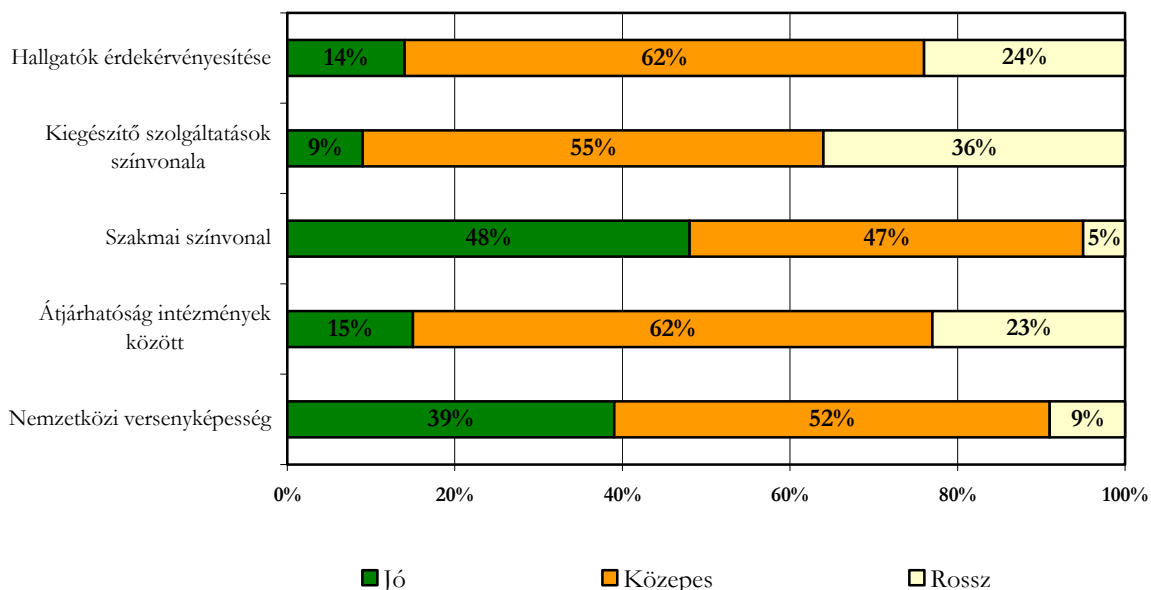
Szakmai színvonal tekintetében kicsit fordult a kocka, a válaszadók valamivel jobbnak értékelték az MFT-t. A megkérdezettek 48%-a gondolta úgy, hogy az MFT jó szakmai színvonalon teljesít, míg az EFT esetében ez 41% volt. Ugyanannyian (5-5%) gondolta, hogy rossz a szakmai színvonal az Európai és a Magyar Felsőoktatási Térben is.

A kiegészítő szolgáltatások színvonala az EFT véleményezésében körülbelül egyharmad arányban érdemelt ki jó minősítést, míg az MFT esetében csupán a válaszadók 9%-a gondolta, hogy a szolgáltatások színvonala jó. Több, mint a megkérdezettek egyharmada gondolja, hogy az MFT szolgáltatásai rosszak, míg ez az EFT tekintetében csak 16%.

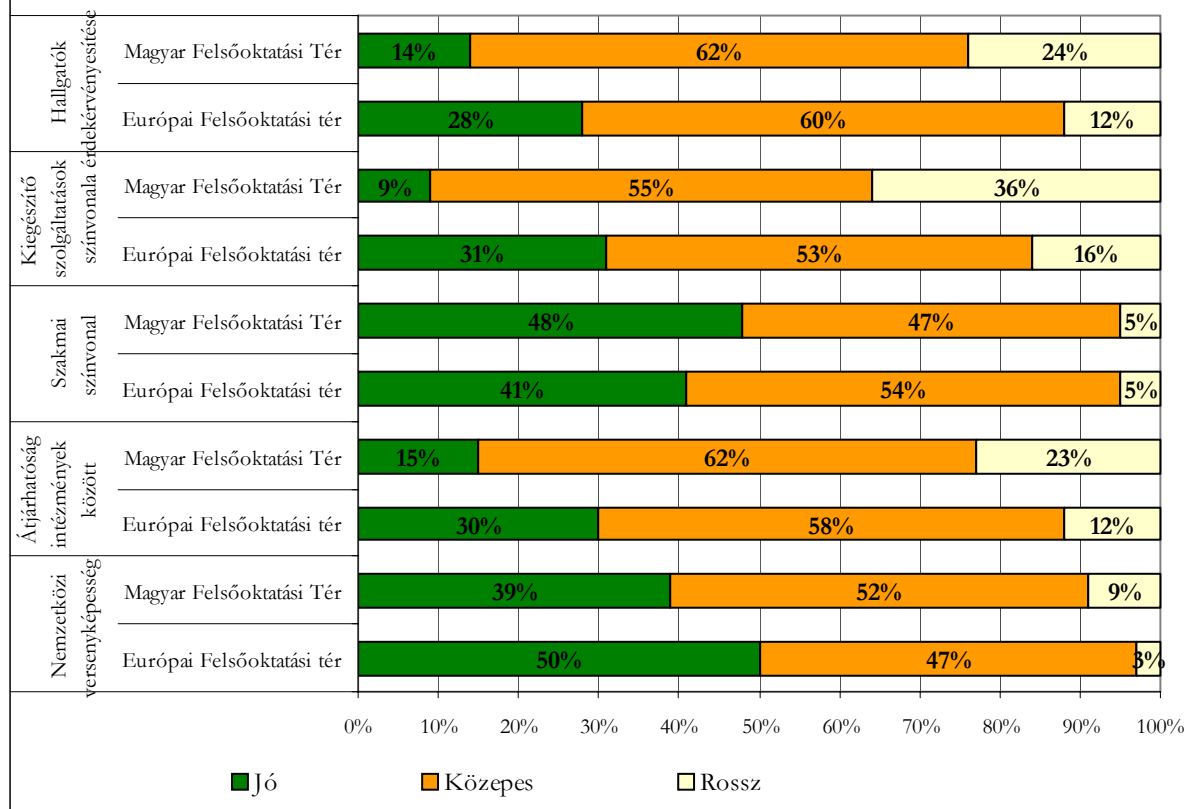
A hallgatók érdekérvényesítése a magyar rendszer véleményezői szemében 24%-ban rossz, és csak 14%-ban jó. Az EFT-ben való érdekérvényesítést a megkérdezettek közel egyharmada vélte jónak, és csak 12%-a rossznak.

Hogyan ítéli meg a magyar felsőoktatás intézményeit?

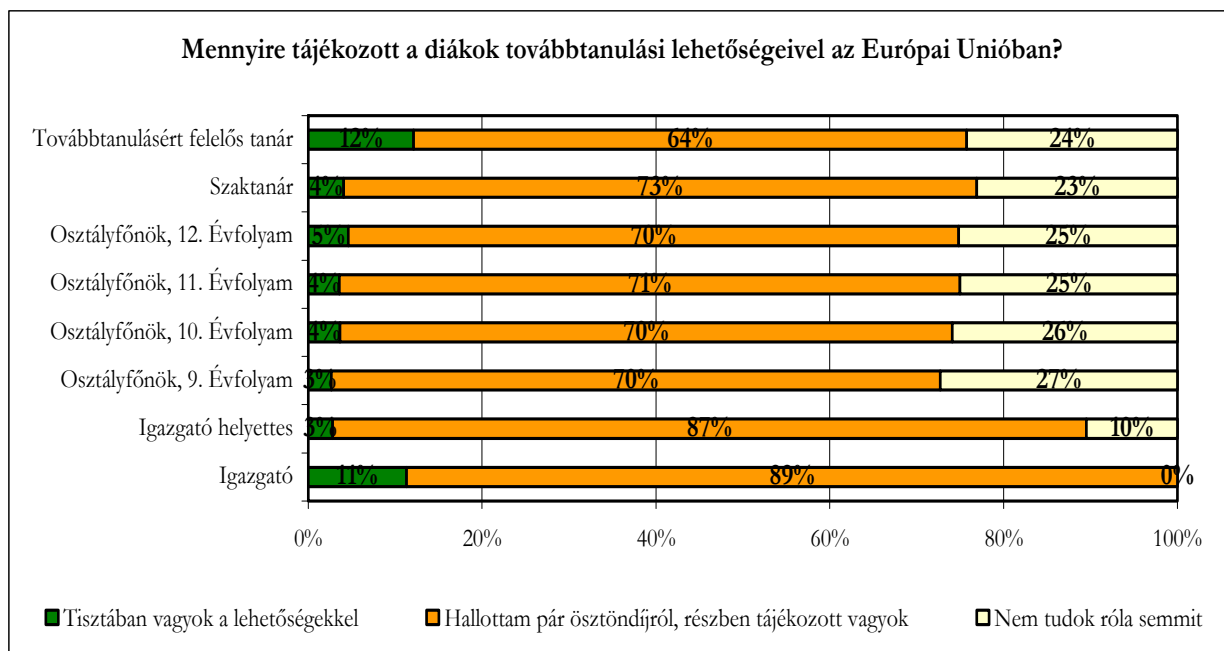
Hogyan vélekedik az Európai és a Magyar Felsőoktatási tér intézményeiről?

Mennyire tájékozott a diákok továbbtanulási lehetőségeivel az Európai Unióban?

Az összes megkérdezett 4%-a nyilatkozott úgy, hogy tisztában van a lehetőségekkel, 74%-a részben tájékozott, és meglepően nagy (22%) azok aránya, akik semmit nem tudnak ezekről a lehetőségekről. Ebben a kérdéskörben a budapestiek valamivel tájékozottabbnak tűnnek a vidékieknél, 6%-uk van teljes mértékben tisztában a lehetőségekkel, míg a vidékiek körében ez 3%. Leginkább ebben az esetben is az igazgatók (11%), és a továbbtanulásért felelős tanárok (12%) vannak tisztában a továbbtanulási lehetőségekkel. Meglepő módon az igazgatók az egyetlen válaszadói kategória, akik részben vagy teljes mértékben tisztában vannak a lehetőségekkel.

Elgondolkodtató az is, hogy a továbbtanulásért felelős tanárok 24%-a semmit nem tud a külföldi továbbtanulási lehetőségekről, holott pozíciójából adódóan leginkább az ő információi alapján tájékozódnak a diákok.

Tudomása szerint részt vesz-e iskolája valamilyen, az Európai Unióhoz köthető programban, diákcserében, stb.?

Az összes megkérdezett 46%-a részt vesz valamilyen Európai Unió programban, 33%-uk pedig nem. Valami okból az intézmények dolgozóinak 21%-a nem tud arról, hogy iskolája részt vesz-e hasonló programban. Ez az arány a budapesti iskolákban nagyobb, mintegy 29%, míg vidéken 20%. Az igazgatók minden esetben tisztában vannak azzal, hogy szerepel-e iskolájuk valamilyen programban, míg a szaktanárok, és a gimnáziumi osztályfőnökök átlagosan 23%-ban nem tudják, hogy részt vesznek-e valamilyen programban, diákcserében.

Tervezi-e, hogy az EU valamely tagországában tanítson?

Az összes megkérdezett 7%-a tervezi 1-2 hónapig, szakmai gyakorlati jelleggel, hogy külföldön fog tanítani, 3%-a tervezi, hogy 1-2 évig tanít majd külföldön, 2%-uk 1-2 évnél hosszabb távra tervez, 88%-ukban pedig nem merül fel a külföldi tanítás. A budapestiek valamivel ambíciózusabbak a vidékieknél, 10%-uk tervez 1-2 hónapos kiküldetést (vidékieknél ez 7%). A nők is kalandvágyóbbnak tűnnek a férfiaknál, 8%-uk tervez 1-2 hónapos kiküldetést, a férfiak viszont csak fele ennyien.

A továbbtanulásért felelős tanárok közül senki nem tervezi, hogy külföldön tanítson. Az osztályfőnökök átlagosan 6%-ban terveznek 1-2 hónapos külföldi szakmai gyakorlatot, 2-3%-ban terveznek 1-2 éves kiküldetést, és 2% tervez 2 évnél hosszabb távra.

Mely országban szeretne tanítani?

Az összes megkérdezett közül a külföldre készülő 41%-a szeretne Londonban tanítani, 35%-uk pedig Németországot részesíti előnyben. Sokan mennének Ausztriába is, a válaszadók mintegy 21%-a. 8% szeretne Írországból tanítani, 6% pedig Franciaországban. A válaszadók több egzotikus országban is szívesen időznének, például Spanyolországban (3%), Finnországban (3%) vagy Dániában (3%). Az egyetlen szignifikáns eltérés a férfiak és nők angol tanításában található, a férfiak 63%-a gondolja, hogy Anglia a legmegfelelőbb a külföldi tanításra, míg ez az arány a nők válaszainak alapján csak 34%. Az igazgatók is kiugró, közel 70%-os arányban választották Angliát, míg a más beosztású tanárok az átlagostól nem mutatnak jelentős eltérést.

Milyen nyelvvizsgákkal rendelkezik?

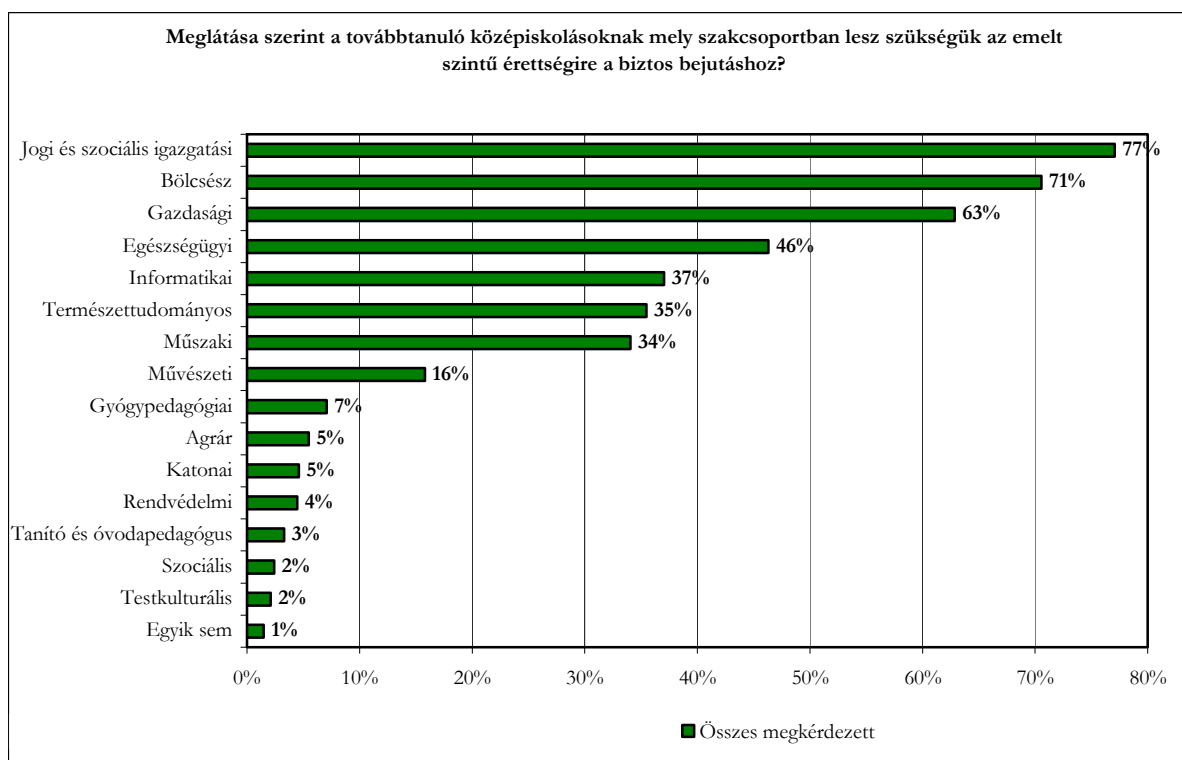
Az összes válaszadó 46%-a beszél valamilyen szinten angolul, közel 40%-a pedig németül. Jelentős hányaduk (21%) beszéli az orosz is. Három nagy számban említett nyelv fordult még elő a kutatásban, az olasz (3%), a spanyol (2%) és a francia (5%), ám ezek ismertsége igen alacsony a megkérdezettek körében.

Az összes megkérdezett 18%-a rendelkezik angol felsőfokú nyelvvizsgával, és csaknem ugyanennyien (17%) német nyelvűvel. Nagy arányban (11%) rendelkeznek a válaszadók orosz felsőfokú nyelvvizsgával is. Olaszul, spanyolul és franciául a megkérdezettek csekély része (1-2%) beszél felsőfokon, ahogy közép- és alacsony szinten is. Angolul a válaszadók 17%-a beszél középszinten, 11%-uk alacsony szinten. Kicsit kevesebben rendelkeznek német nyelvvizsgával, 15% középfokú, 8% pedig alacsony szintű vizsgát szerzett.

III. Kétszintű érettségi

Meglátása szerint a továbbtanuló középiskolásoknak mely szakcsoportban lesz szükségük az emelt szintű érettségre a biztos bejutáshoz?

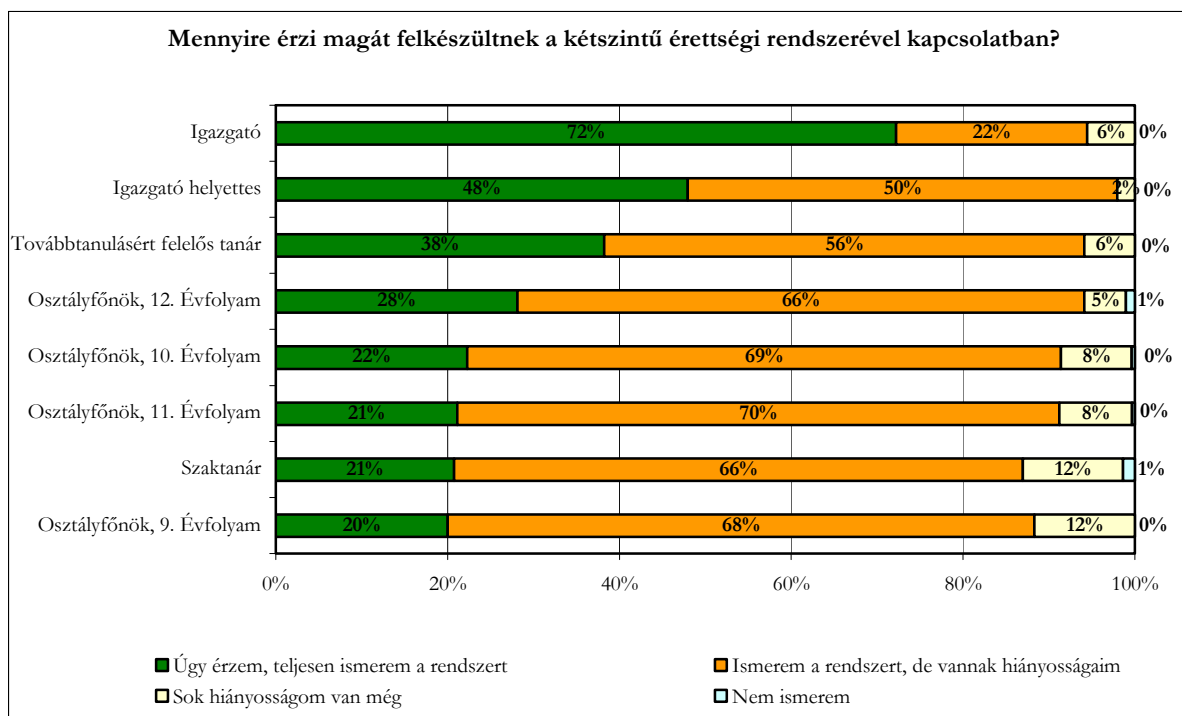
A jogi és szociális igazgatási szakokon az összes megkérdezett 77%-a szerint szükséges az emelt szintű érettségi. A bölcsész szakokra való bejutáshoz a válaszadók 71%-a szerint, a gazdasági szakokra 63%-uk szerint, az egészségügyi szakokra pedig 46%-uk szerint emelt szintű érettségi szükséges a bejutáshoz. 37% gondolta úgy, hogy az informatikai szakok megkövetelik az emelt szintű érettségit, és 34-35%-ban gondolták a megkérdezettek, hogy a természettudományi, illetve műszaki szakokra emelt szintű érettséggel lehet bejutni. A megkérdezettek 16%-a szerint emelt szintű érettségi szükséges a művészeti tanulmányok megkezdéséhez is. A különböző beosztású tanárok nem vélekedtek az átlagostól eltérően. A nők 74%-a szerint szükséges a bölcsész szakokra való bejutáshoz az emelt szintű érettségi, míg a férfiaknak csak 61%-uk gondolkodott így.

Mennyire érzi magát felkészültnek a kétszintű érettségi rendszerével kapcsolatban?

Az összes megkérdezett 23%-a nyilatkozta, hogy úgy érzi, ismeri a rendszert, 64%-uk ismeri, de saját bevallása szerint vannak hiányosságai, 11%-uknak sok hiányossága van, 1% pedig nem ismeri a rendszert. Az igazgatók 72%-a ismeri a rendszert, 22%-uk nyilatkozta, hogy vannak hiányosságai, 6%-uknak pedig sok hiányossága van. Az igazgató helyettesek is jól ismerik a rendszert, 48%-uknak nincsenek hiányosságai, 50%-uknál előfordulnak hiányosságok, és csak 2%-uknak van sok hiányossága. A továbbtanulásért felelős tanárok 38%-ban ismerik jól a

rendszer, 56%-uknál pedig előfordulnak hiányosságok. A vidékiek valamivel jobban ismerik a rendszert, 24%-uknál nem fordulnak elő hiányosságok, míg ez az adat a budapestiekénél 19%.

Mennyire érzi magát tájékozottnak a kétszintű érettségi rendszerében az alábbi szempontok szerint?

...csak azért az emelt szintű érettségiért jár pluszpont, melyből a felvételi eredményt (szerzett pontok) számítják?

Az összes megkérdezett 65%-a teljesen tisztában van a kérdéssel, 28%-uk hallott már róla, 6%-uk viszont nem tudja. Az igazgatók, és az igazgató helyettesek 90%-on felüli mértékben vannak tisztában a kérdéssel, a továbbtanulásért felelős tanároknak pedig 84%-a. A végzős hallgatók osztályfőnökei is kiugró mértékben, 73%-ban nyilatkozzák, hogy tisztában vannak vele.

...ahol egy vizsgatárgy alapján kerül a szerzett pont kiszámításra, ott azért az emelt szintű érettségiért 14 pluszpont adható?

Az összes megkérdezett 34%-a van tisztában a kérdéssel, egyharmaduk viszont nem tudja a választ. Az igazgatók, és az igazgató helyettesek ebben a kérdésben is kiugróan, 68-69%-ban tájékozottak, viszont az igazgatók 4%-a, és az igazgatóhelyettesek 9%-a egyáltalán nincs tisztában a kérdéssel. A továbbtanulásért felelős tanárok 55%-a van tisztában vele, 26%-uk pedig nem tudja a választ. A vidékiek ebben a kérdéskörben tájékozottabbak a budapestiekénél, 35%-uk van tisztában a válasszal, míg a budapestiekénél ez 27%.

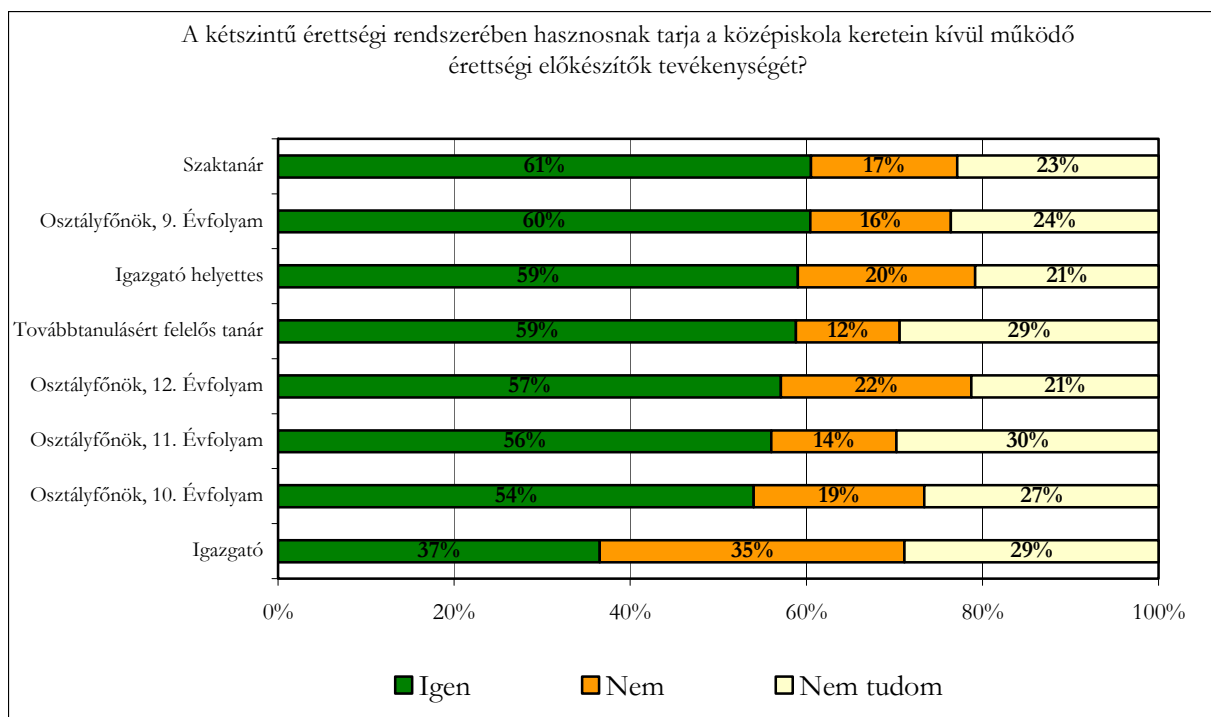
...a bejutási küszöb 72 pontról, 78 pontra emelkedett, így kettes érettséggel nem lehet felsőoktatási intézménybe bejutni?

Az összes megkérdezett 57%-a van tisztában a kérdéssel, 26%-uk hallott már róla, 16%-uk pedig nem tudja a választ. Az igazgatók, az igazgatóhelyettesek, és a továbbtanulásért felelős tanárok

ebben a kérdéskörben is kiugró mértékben, átlagosan 86%-ban vannak tisztában a válasszal, viszont a továbbtanulásért felelős tanárok 10%-a nem tudja a választ. A vidékiek ebben a témakörben is tájékozottabbak a budapestieknél, 59%-uk nyilatkozta, hogy tisztában van a kérdéssel, míg a budapestieknél ez csak 49%. A vidékiek 15%-a nem tudta a választ, a budapestieknek viszont 22%-a nincs tisztában a kérdéssel.

A kétszintű érettségi rendszerében hasznosnak tarja a középiskola keretein kívül működő érettségi előkészítőket?

Az összes megkérdezett közel 60%-a hasznosnak tartja az előkészítőket, 17%-uk pedig nem. A válaszadók 24%-a nem tudott erre a kérdésre válaszolni. Az igazgatók kiugró mértékben tartják haszontalannak az előkészítőket, 35%-uk nemleges választ adott, hasznosnak is csak 37%-uk tartotta, közel egyharmaduk pedig nem tudott rá válaszolni.

Melyik országos érettségi előkészítőt tartja a legjobbnak?

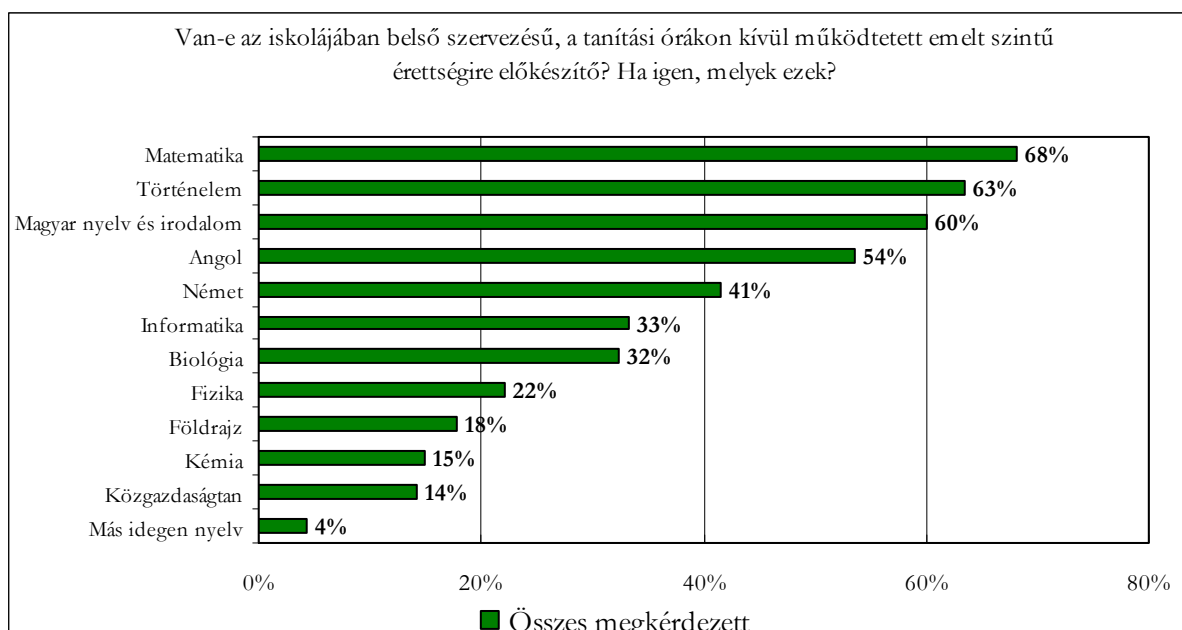
Az összes megkérdezett 75%-a nem tudott válaszolni a kérdésre, 12%-uk a DFT-Budapest előkészítőit tartja a legjobbnak, 8%-uk az ELTE BTK HÖK, 3%-uk a Talentum, 2%-uk pedig az EFEB2000 szolgáltatásait részesíti előnyben. Az igazgatók, az igazgató helyettesek, illetve a továbbtanulásért felelős tanárok kiugró mértékben, átlagosan 17%-ban tartják a legjobbnak a DFT-Budapest előkészítőit. A továbbtanulásért felelős tanárok ugyanennyire tartják jónak az ELTE BTK HÖK szolgáltatásait is.

Van-e az iskolájában belső szervezésű, a tanítási órákon kívül működtetett emelt szintű érettségire előkészítő?

Az összes megkérdezett közel 60%-ának iskolájában működik belső szervezésű érettségire előkészítő, egyharmaduknál nincs ilyen tevékenység, 10%-uk pedig nem tudott a kérdésre válaszolni.

Ha igen, melyek ezek?

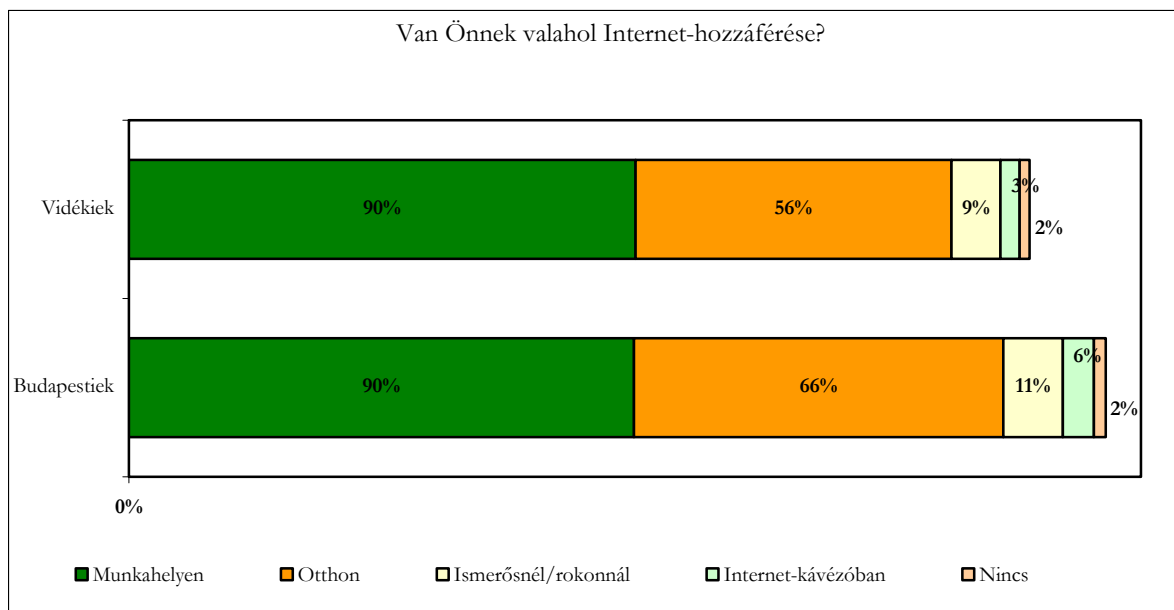
Az iskolák 68%-ában van matematika előkészítő, 63%-ában történelem, 60%-ában magyar nyelv és irodalom, 54%-ában angol, 41%-ában német, 33%-ában informatika, 32%-ában biológia, 22%-ában fizika, 18%-ában földrajz, 14-15%-ukban kémia és közgazdaságtan, 4%-ukban pedig más idegen nyelv.

IV. Számítógép- és internethasználat

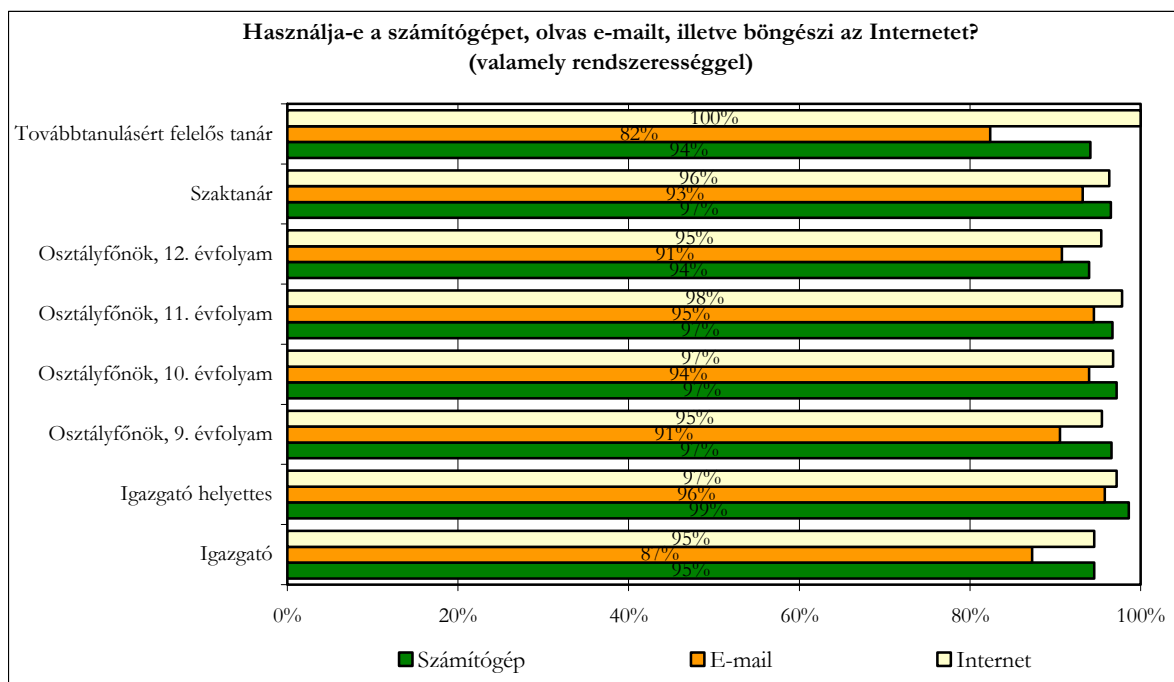
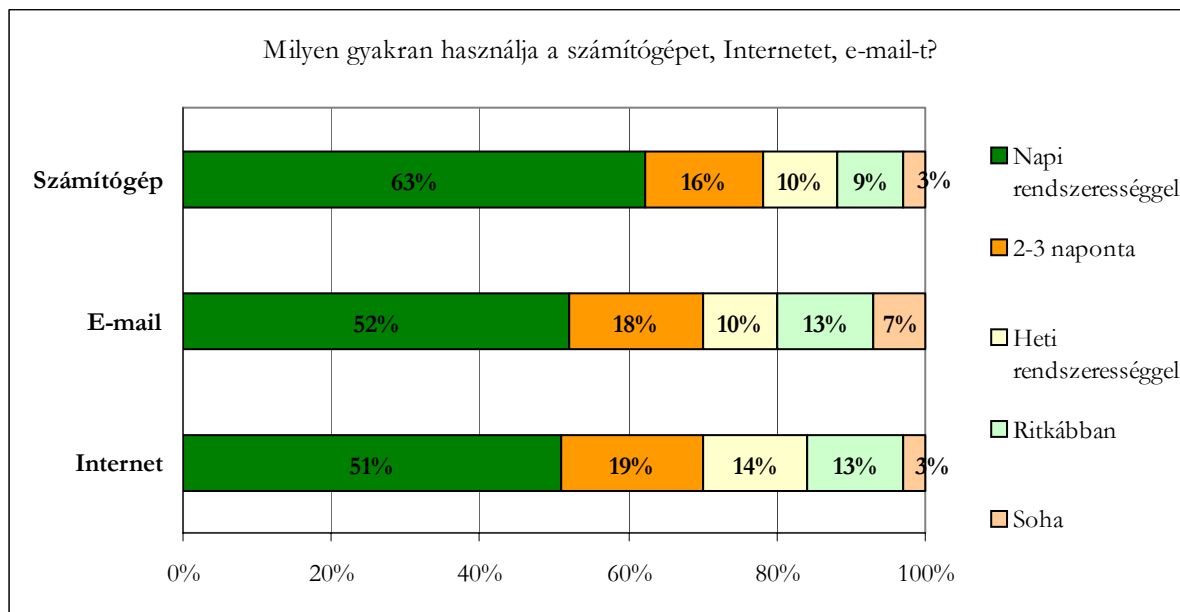
Van Önnek valahol Internet-hozzáférése?

Az összes megkérdezett 90%-a munkahelyén tud Internetezni, 57%-uk otthon is, 9%-uknak csak ismerősüknél vagy rokonuknál van erre lehetősége, 4%-uk Internet-kávézókban használja a világhálót, 2%-uknak pedig nincs lehetősége Internet-használatra. Nem különbözik sokban a különböző beosztású tanárok Internet-hozzáférése, bár a továbbtanulásért felelős tanárok, az igazgató-helyettesek, és az igazgatók kiugró mértékben, átlagosan 75%-uk rendelkezik otthoni Internet-eléréssel. Budapesten 10%-kal több embernek van otthoni Internet hozzáférése. A vidékiek 56%-a rendelkezik otthon Internet eléréssel, míg a budapestiek 66%-a. A tavalyi évhez képest 5%-kal nőtt azon pedagógusok száma, akik rendelkeznek otthoni Internet hozzáféréssel, 1%-kal csökkent azok száma, akik nem használják az Internetet.

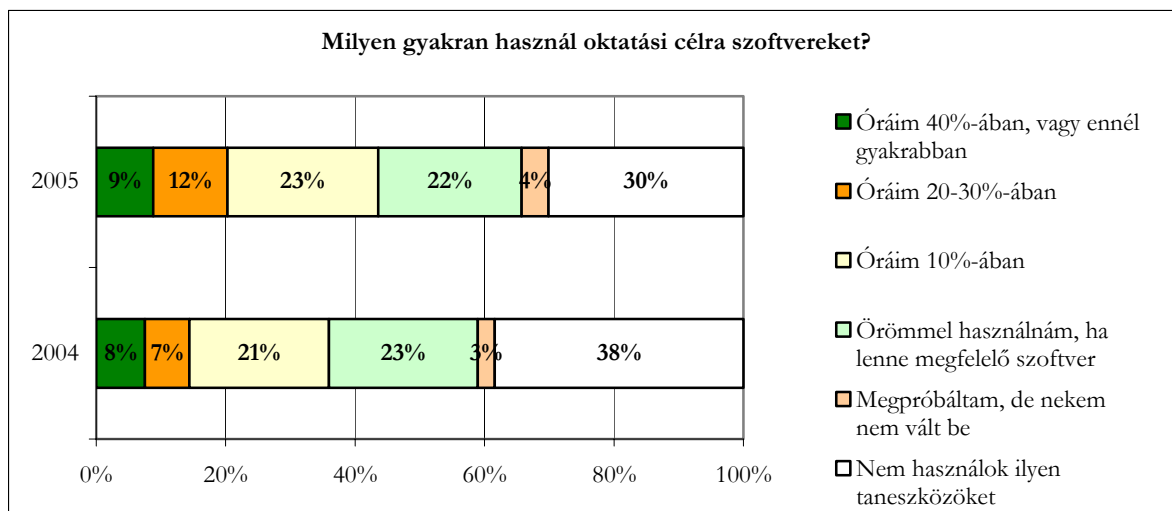
Milyen gyakran használja a számítógépet, olvas e-mailt, illetve böngészzi az Internetet?

Az összes megkérdezett fele napi rendszerességgel böngész az Interneten, és olvassa e-mailjeit, 63%-uk pedig ugyancsak napi rendszerességgel használ számítógépet. Átlagosan 18%-uk végzi mindhárom tevékenységet 2-3 naponta, 11-12%-uk pedig hetente. Az összes válaszadó 3-3%-a soha nem használ számítógépet, és soha nem használja az Internetet, további 7%-uk pedig soha nem olvas e-maileket. A férfiak valamivel többet használnak számítógépet. A nők 59%-a használ naponta számítógépet, míg a férfiak 71%-a teszi ugyanilyen gyakorisággal. Az igazgatók kimagaslóan sokat használják ezeket a lehetőségeket. 77%-uk naponta böngész az Interneten, 81%-uk ugyanilyen gyakorisággal olvassa e-mailjeit, 75%-uk pedig naponta használ számítógépet. Az igazgatóhelyettesek hasonló gyakorisággal használnak számítógépet, illetve Internetet. Az e-mail-t és Internetet használók száma a tavaly évhez képest nőtt, leginkább a napi rendszerességgel használók körében. Az e-mailt napi rendszerességgel használók száma 35%-ról, 52%-ra emelkedett, az Internet-használat esetében, pedig 43%-ról 51%-ra emelkedett.

Milyen gyakran használ oktatási célra szoftvereket?

A 2004-es évhez képest a tanárok körében nőtt azok száma, akik használnak oktatási célra szoftvereket. 2004-ben a tanárok 38%-a nem használt számítógépet oktatási célokra, 2005-ben már csak 30% volt ez az arány. A tanárok 15%-a használt óráinak legalább 20%-ában oktatási célú szoftvereket, 2005-ben pedig már 21%-os arányban.

A nemek szerinti különbségek egyike, hogy a férfiak között magasabb azok aránya (15%), akik óráik 40%-ában, vagy annál többször használnak szoftvereket, a nők körében viszont nagyobb arányban vannak azok, akik egyáltalán nem használnak oktatási szoftvereket (33%).

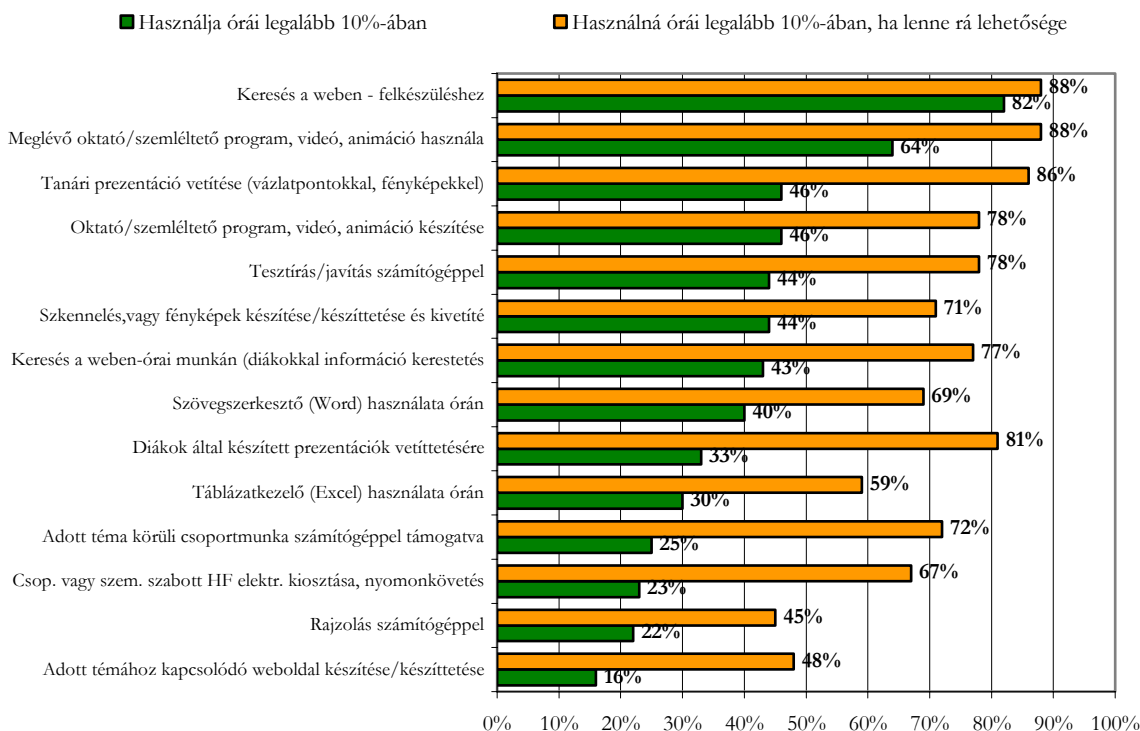
A 20 éve, vagy kevesebb ideje tanítók majd fele legalább az órái 10%-ában használ oktatási célra szoftvereket. A tanítási évek számának növekedésével egyre inkább növekszik azok száma, akik megpróbálták oktatási szoftvereket használni, de nem váltak be. A 36-40 éve pályán lévők kivételével a többi kategóriában a pedagógusok egynegyede, egyötöde hajlandó lenne oktatási szoftvereket használni, ha lenne rá lehetősége.

Legkevésbé a matematikát, a magyart és a biológiát tanító tanárok használnak ilyen szoftverek, legtöbbet pedig az informatikát, a műszaki szaktantárgyakat és az egyéb szakmai tárgyakat tanítók. A gazdasági szaktárgyakat és az egyéb szakmai tantárgyakat tanítók körében lenne a legnagyobb affinitás oktatási szoftver használatára.

Mire használják a tanárok a számítógépet az oktatásban?

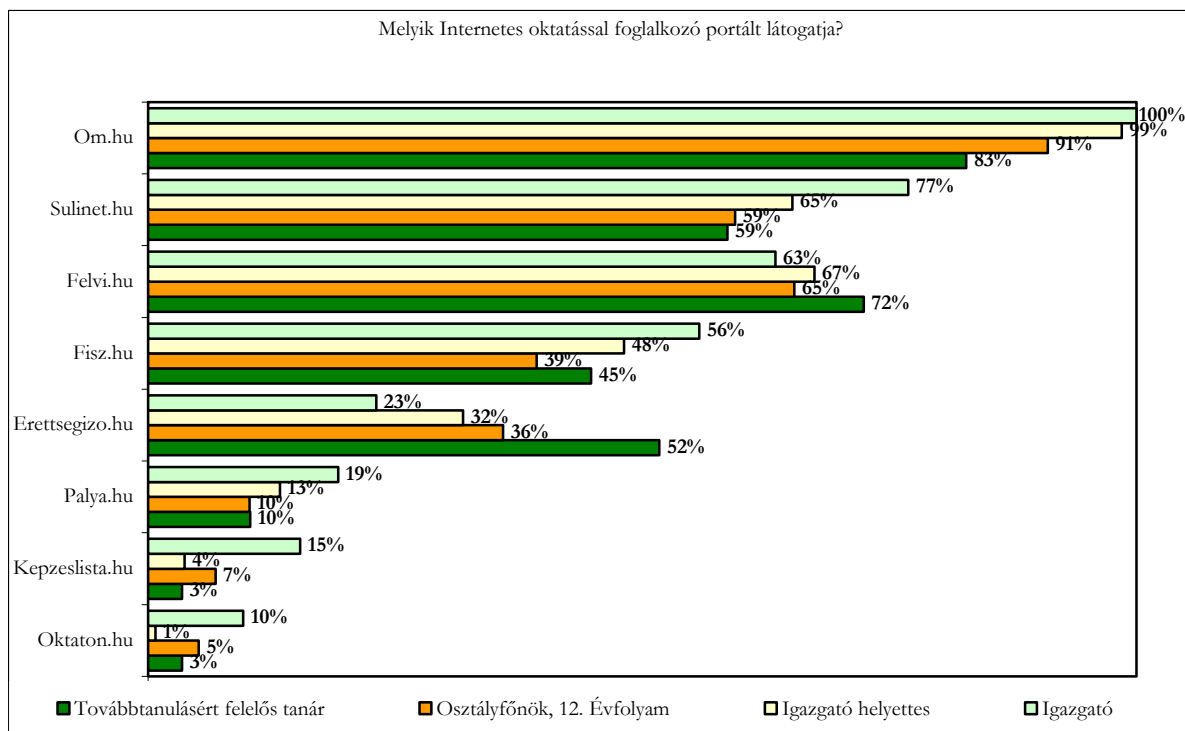
A pedagógusok leginkább az órákra való felkészüléshez, webes keresésre használják a számítógépet. Ezt követi a meglévő oktató-szemléltető programok használata órán, illetve tesztek szerkesztése, tesztíratás számítógépen és számítógépes tesztjavítás. Legkevésbé rajzolásra, weblap készítésre, elektronikus formátumú házi feladat kiosztására használják.

Mire használja és mire használná a számítógépet a felkészülés, és az oktatás során?

Melyik Internetes oktatással foglalkozó portált látogatja?

Az összes megkérdezett 88%-a látogatja rendszeresen az Om.hu oldalt, míg a Fisz.hu-t a megkérdezettek körülbelül egyharmada, az Erettsegizo.hu-t pedig a válaszadók 25%-a látogatja rendszeresen.

Melyik oktatási hírlevelet kapja az alábbiak közül e-mailben?

A megkérdezettek háromnegyede semmilyen oktatási hírlevelet nem kap, 20%-uk járhatja az Országos Oktatási Hírlevelet, 7%-uk a Sulinet, illetve a Felveteli.hu hírlevelét, 2%-uk az OFI-t, a Felvi.hu hírlevelét, és 1%-uk az OFOE hírlevelét. Az igazgatók 81%-a kapja az Országos Oktatási hírlevelet, illetve a továbbtanulásért felelős tanárok 57%-a, és az igazgatóhelyettesek fele is járhatja, holott az összes megkérdezettnek csak 20%-a tart rá igényt. Az igazgatók a Sulinet hírlevelét is 33%-os arányban járatták. A magasabb tanári beosztások több olvasással járnak, az igazgatóknak például csak 13%-a nyilatkozta, hogy semmilyen oktatási hírlevelet nem jár.

